

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adăusele sale „Foaia Interesantă”, „Tovărășia” și „Bobiriaci”, — e următorul; pe un an 10 cor.; pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economi: numai 6 cor. pe an!
Pentru America trei dolari pe an.
Pentru România (4 foi) 40 Lei pe an.

Foaie națională politică.

Apare în fiecare Joi.

Inserțiunile:

1 pag. 60 cor., 1/2 pag. 30 cor., 1/4 pag. 15 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă.

Inserțiunile ca și abonamentele să plătesc înainte.

Manuscripto nu să dau napoi.

16 clerici gr.-cat. români

izgoniți din seminarul papistaș din Oradea-mare
pentru-că

vorbeau între ei românește!

16 eroi ai limbei române!

Iacă cea mai nouă bravură a șovinismului (firii ne-suferitoare, a toate călcătoare în picioare), a concetățenilor nostri Maghiari!

Săptămîna trecută, căpeteniile seminarului papistaș unguresc din Oradea-mare, în care să crește și un număr de 16—20 clerici gr. catolici români pentru biserica românească unită, — au dat afară din seminar pe cei 16 tineri clerici români, pentru că aceștia săvîrșeau marele „păcat” (!) de a vorbi între sine în limba maicii și a bisericii lor, în limba românească!

»Revoltător! Ticăloșie! — vor striga unii din bunii Români, cetitori a acestei năpraznice știri.

— Nu! zicem noi! E un fapt cuminte și acesta pentru noi! E un fapt de care noi mai mult ne bucurăm, decît ne întristăm!

Cetiți mai jos amănuntele asupra acestui fapt, și mulți veți rămînea cu inimi înălțate, nu plouate, după cetirea lor!

Căci volnicia sălbatecă a șoviniștilor dela Oradea-mare, ni-a scos la iveală pe 16 tineri eroi ai dreptului limbei maicii și bisericii lor, — pe care îi copăr azi aplauzele alor trei milioane de Români din toate văile și de pe toate colinele, — și pentru cari la fiecare casă românească trebuie să se aprindă lumini de sărbătorire în ferești!

Că ce au făcut cei 16 tineri români?

Li-s'a cerut ca între zidurile aceluia seminar papistaș unguresc, să nu mai vorbească între ei în altă limbă decît ungurește ori latinește, ca să fie înțeleși de ori cine că ce vorbesc, dar românește să nu culeze se mai vorbească!

Atunci unul din tineri, clericul Bonea, a spus, că de așa ceva clericii români nu pot să iee știre și la așa ceva nu să pot supune, doar ei trebuie să să deprindă în limba pe care vor avea s'o vorbească în biserica pentru care să pregătesc!

Chemăți înaintea episcopului Lányi, capul seminarului, și certați de acesta pentru vorba românească în seminar, tinerul Bonea îi răspunse desbunbîndu-și reve-reanda:

— Dacă ne luați limba, pofțiți aici și reve-reanda! — Eu nu mai pot rămînea aici nici o clipă!

Apoi întorcîndu-se spre frații sei, le zise:

— Rămas bun, fraților! Tineți la olaltă și rămîneți buni Români pîna la moarte!

Și plecă.

Cei 15 soți ai lui, rămași în urmă, îi spuseră mai marelui, că să simt una în suflet și în inimă cu fratele lor Bonea, și nu să pot supune nici ei poruncii de a-și nesocoti și a ținea sub obroc, în întunerec, limba mamei și a bisericii lor! S'o iee la cunoștință!

S'a adunat sinedriul patriotic, episcopul cap al teologiei, cu profesorii, și au ținut judecată asupra tinerilor și pentru iubirea lor de limbă și de lege, i-au dat și pe ei, pe toți 15, după Bonea, afară din seminar!

Tinerii români au fost puși afară în stradă, și la rugarea unui canonic gr. cat. român din Oradea, ca să-i lase pîna mîne-zi să doarmă încă în seminar, că n'au adăpost și nu-s pregătiți de plecare, »frații» (!) în Hristos, popii papistași, domni ai seminarului, n'au voit să le facă nici atîta bine, — ci i-au

lăsat pe uliți în cap de noapte, în ploaie și vînt!

Li-s'a cerut să se ducă să se roage de iertare, c'apoi le mai dau răgaz. Mîndrii tineri însă au răspuns cu fruntea sus, ca omul ce să știe drept, că n'au greșit nimănui cu nimic, n'au ce iertare să ceară!

Și au fost izgoniți și adăpostiți peste noapte la curtea Episcopului Dr. Radu, — pîna să poată pleca mînezi acasă.

Așadar 16 tineri români, unii elevi pe anul al 3-lea și 4-lea, aproape de sfîrșirea cursului, — și-au lăpădat mai bine pînea din mîna, decît să se lăpede de dreptul limbei lor românești!

Ai tu, nație românească, drept să te întristezi de patima iubiților tăi fii lăpădați din seminarul unguresc?

Nu! Mai curînd ai cuvînt de a-i îmbrățișa și a-i strînge cu căldură la sinul tău de mamă fericită care ai astfel de fii buni!

Noi înșine suntem dintre aceia care strigăm: Să trăiască Episcopul nebun de șovinist Lányi și profesorii teologiei ungurești din Oradea, că au dat afară pe tinerii români dintre ei! Nici nu le era locul acolo, unde erau chemăți ca să fie învățați a să umili, a înghiți ocările și batjocurile îngîmfaților lor colegi unguri asupra Românilor, — ci locul lor e în un seminar românesc, unde să fie crescuți în curată iubire de Christos și de neam!

Să trăiți șoviniștilor dela Oradea! Că iată ne îmbiați minunatul privilegiu, de a săvîrși o faptă bună românească și creștinească: să dăm cu toții mîna de ajutor bisericii gr.-catolice românești, de a-și lărgi seminarul ce-l are ori a-și înălța unul nou, în care pe viitor să-și adăpostească pe toți clericii pe cari azi îi crește în temnițele sufletesti zise seminare papistașe, din Oradea, Ungvár, Pesta, Timișoară, Strigoniu și mai știm noi pe unde.

Azi biserica gr.-cat. are un singur seminar de clerici, în Blaj, încăpător pentru un număr restrîns de tineri!

Să sărim cu toții în ajutorul Metropoliei dela Blaj, întinzîndu-i mijloace, cu ajutorul cărora să-și lărgască seminarul de azi și să-l înzestreze cu fond nou, ca să poată pe viitor adăposti aci pe toți clericii pe cari azi e silită a-i trimite prin seminarele șoviniste numite! Și »mila» acelora, de-a ținea cîțiva tineri români »gratis», ca în schimb să-și umilească și batjocorească precum să vede că o fac, — să o respingă biserica gr.-catolică română cu dispreț!

Un glas frumos a răsunit deja, îndată după știrea sălbatecului fapt dela Oradea-mare: e glasul părintelui Constantin Luvaciu din Dorolț (în Sătmar) care dă de știre, că își dăruiește tot venitul său preoțesc de pe un an de zile, pentru fondul prin care să se ridice un nou seminar gr.-cat. român, care să cuprindă pe clericii români ce azi, nemai încăpînd la Blaj, sunt perduți prin seminarele ungurești catolice.

»Libertatea» roagă pe fiecare cetitor al său, unit ca și neunit, să socotească mișcarea aceasta de o mișcare națională, mai presus de deosebirile de confesiune, și fiecare să-și arate simțul său de bun Român, dăruind cît poate pentru fondul din care să se ridice un nou seminar pentru clericii gr.-cat. români, ori să se lărgască cel de azi, spre a-și cuprinde și pe acei cari azi sunt răslețiți printre streini! Să fie aduși acasă la sinul cald al maicii biserici și națiuni românești!

Administrația »Libertății» dăruiește în acest scop 50 cor. trimițîndu-le la cassa consistorului din Blaj. Bani ce ar sosi în acest scop la noi, vor fi trimiși îndată la același loc.

Loviturile lor să nu înfrîngă sufletele în noi, cum nu le-a înfrînt în cei 16 tineri clerici, ci să le înalțe cum le-au înălțat pe-a lor, și

să le aprindă spre fapte luminate, cari să ne ridice în cele naționale!

UNELE—ALTELE

Steag unguresc ars.

C-hii din Praga, scribiți de purtarea politicoilor unguri cu toată lumea, și de pedecile cele pun la desvoltarea lucrurilor spre stări mai democratice în toată împărăția, — avînd Domineca trecută o adunare politică populară, au ținut vorbiri aprinse contra Ungurilor, apoi au plecat în val mare spre piața Ventei și cîțiva tineri purtau în batjocură atîrnate pe o rudă de lemn colorite ungurești, un steag mi-te patriotic, pe care în piață *l-au ars* și resturile lui le-au tîrit prin tină. Poliția s'a făcut că sare să nu-i lase și să scape „steagul”. L-a scăpat după ce era batjocorit.

Că-i sătulă toată lumea de politica acestor volnici nerușinați, și pentru răntatea lor, iacă să oarește steagul țării.

Dietă.

Azi Joi, s'au deschis iară ședințele în dieta din Pesta, și de deschiderea ei s'au legat mai multe prorociri, că adevă va putea ea lucra ori ba, căci gătîndu-se desbaterile asupra bugetului țării, au venit la rînd iară legile militare, cu care koșutistii nu's mulțumiți, și ei au făgăduit că azi iar încep „obstrucția” cea din vară: împedecarea dietei de a putea aduce a-ceastă lege.

E vorbă că, dacă Khuen nu poate face rînduială în dietă, să treacă legea militară, — apoi ori să retrage, ori *face alegeri nouă*, cu scop de a zdrobi pe Justh-istii împotrivorilor!

De-om trâl, vom vedea încă cum s'a dezvoltă — comedia.

Din țara dolarilor,

frumoasele descrieri din partea libertății și culturai, din Statele Unite ale Americii de Nord, — din lipsa de spațiu, am fost siliți a le întreprinde în acest număr, prea cerîndu-ne mult loc aprinsa întîmplare dela Oradea-mare. Avem însă un articol foarte frumos și interesant, pe care-l aducem în numărul viitor.

Povestea celor 16 tineri dați afară din seminarul romano-catolic din Oradea mare.

Iacă între ce împrejărări și pentru ce „vină” au fost izgoniți din teologia catolică ungurească din Oradea, cei 16 tineri români, despre cari vorbim în fruntea foii. Ca să nu creadă cineva că dăm lucrul în frumșetă ori cu cruțare pentru tinerii români, cari poate vor fi făcut alte rele pe care noi le-am tăcea, arătăm cum descrie întîmplarea chiar o foaie ungurească din Oradea mare „Nagyváradi Napló”. Numitul ziar descrie lucrul așa:

„Săptămînile trecute s'a îmbolnăvit un teolog român de anul I. Ioan Cosma, care a fost dus în spitalul seminarului, unde l'a cercetat un coleg al său, Gheorghe Bone, cleric de anul 4-lea. Amândoi au început să vorbească românește. Deodată, însă, li oprește un teolog ungur, care făcea inspecția, spunîndu-le:

— Să vorbiți într-o limbă pe care o înțeleg și eu, căci e dreptul și datoria mea ca să știu ce vorbiți!

— *Noi vorbim limba mamei noastre, fiindcă avem dreptul s'o vorbim!* i-a răspuns Bone!

A doua zi, Bone a fost arătat prefectului seminarial. Chemat nainte prefectului (mai-marelui) Bone a povestit lucrul așa cum s'a întîmplat, adăugînd că doar teologii români au dreptul să vorbească în limba lor maternă; chemarea lor de viitori preoți români, îi silește chiar, să-și cultive limba maternă!

Prefectul i-a arătat o veche rînduială prin care se cere seminaristilor folosirea obligatorie a limbii ungurești. Bone a declarat din nou că nu se lapadă de limba românească!

A doua zi s'a convocat un sfat de profesori, prezidat de episcopul Lányi, rectorul seminarului. Au fost citați înaintea lor toți teologii. S'a luat la întrebări Bone, care a declarat, că limba românească e limba maternă a teologilor gr. cat.; că chemarea lor ca preoți o vor implini în comune românești, potrivit liturghiei românești, prin urmare au trebuință de cultivarea limbii românești. De alminteri, spune Bone, crede că au și dreptul să vorbească în limba românească.

Episcopul Lányi i-a muștrat pe elevii români, declarîndu-le că în seminar este îngăduită numai vorba ungurească și că cei-ce se împotrivesc, vor fi pedepsiți.

Cuvintele aceste au jignit greu pe elevii români, din șirul cărora a eșit Bone și, cu glas înalt și mișcat, i-a dat episcopului următorul răspuns:

„Dacă ne luați limba, luați-ne și reverența! Eu nici o clipă nu mai stau în acest seminar”.

Cu aceste cuvinte Bone a părăsit sala. Această implare cu adevărat dramatică, a mișcat adînc pe toți cei de față. După a pauză, episcopul s'a adresat elevilor români, întrebîndu-i dacă se unesc cu colegul lor?

Răspunsul, neașteptat de profesori, a fost că *da!* Toți elevii români au declarat că *nu lapadă dreptul de a vorbi, ei între ei, românește!*

Sfîrșitul a fost alungarea tuturor 16 teologi români.

Așa povestește chiar o foaie maghiară istoria izgonirii tinerilor români.

Nici un fapt rău, nici o altă pricină ori vre-o greșală de altă natură, nu poate fi adusă nainte contra cinstiților tineri, decît faptul luminat și sfînt, că își iubesc și ei neamul și limba, așa cum vād pe colegii lor unguri iubindu-și-o pe-a lor!

Episcopul titular Lányi, căpetenia seminarului din vorbă, a dat cătră foile ungurești o dare de samă asupra acestei întîmplări, și el spune printre altele că:

„Tinerii români de-o vreme încoace nu țineau samă de rînduiala seminarului, care, pentru a asigura buna pace între elevii români și unguri, recere, ca, în față de elevii unguri, și elevii români să vorbească o limbă pricepută de aceia, adevă ungurește ori latinește. Ei însă de-o vreme vorbeau mai ales și cu glas înalt tot românește, în-deosebi la plimbările prin oraș, așa că publicul să întreba că ce-i asta, ori în seminarul din Oradea sunt numai Români? Asemenea în lăuntru în seminar, în față colegilor unguri vorbeau demonstrativ românește!

S'a întîmplat că vorbind ei între sine românește, pomeneau numele cîte unui coleg ungur și rîdeau, și din asta urmau frecări între ei și colegii lor.

În corul teologilor, tinerii români nu voiau să iee parte, pentru că nu erau aplicați a cînta cîntări ungurești! Iar ca membri ai corului, cînd să cînta Hymnus ul unguresc (cel cu „Isten áld meg a Magyar”): Dzeule binecuvînteză pe Maghiari!) ei tăceau pînă să cînta asta! Ba și în cîntările bisericesti, unde acelea sunt întocmite cerînd haruri pentru Unguri, ei la acele părți tăceau!”

Și așa mai departe spune vlădicul ungur, tot „greșeli” mari despre tinerii români, că adevă nu mai puteau înghiți umilirea la care erau împinși zi de zi, de a nu-și vorbi limba lor, de a cînta cîntecul național care cere să alduiască Dzeu numai pe Ungur, ba și în rugăciunile bisericesti să ceară dela Dzeu haruri tot pe Unguril...

Și fiindcă această umilire i-a scos pe tineri odată din răbdare, pentru asta, haid' afară cu ei din seminar.

Au întervenit canonicii gr. cat. români și Episcopul Dr. Radu, dar nu s'a putut face pace, căci conducerea seminarului cerea să vină tinerii să se roage de iertare. Și ei s'au supus și la asta. Unul din ei, Ignatie Chirvai, a vorbit rectorului în numele soților, dar în vorbire mîndrul tiner român a rugat pe episcop și de aceea, ca pe viitor să porceadă cu totul nepărtinitor în trebile tinerimii.

„A fost destul să-i ceară tinerul român, vlădicului ungur *nepărtinire*, și acela ca ars de foc a declarat că nu primește rugarea de iertare în care s'au pus și „astfel de cuvinte, că astea l'au vătămât”!

Și s'a rupt iar ori-ce potîntă de înțelegere! Nastînicul pater ungur, pășea față de tinerii din față lui, ca față de niște sclavi, și le cerea Ingenunchiare deplină ori nimic!

Așa apoi tinerii s'au depărtat de nou, măchniți și scribiți de astfel de purtare dela niște fețe bisericesti, ce z'ic că propoveduesc *inbirca* lui Christos.

S'a dus apoi un canonic trimis de episcopul Radu, și a cerut iertare pentru tinerii atîțați prin atîtea lipse de tact în jurul lor.

Nu s'a primit nici rugarea lui. Să vie ei și să se umileasca deplin! Altfel nu mai vrea să știe de ei! Așa apoi tinerilor români, pe pe cari sufletele lor mîndre și drepte nu-i lăsau a să tîri la picioarele unor Ingimfați și nesocotiți ca acești pateri unguri, — nu le-a rămas decît se plece. Și ei au plecat.

Iar în clipa cînd să iasă prin curte, spre poartă, clericii unguri s' u adunat și formînd un cor sălbatic, au cîntat strigător după ei Hymnus ul unguresc: „Isten áld meg a magyart!”.

Păcat că tinerilor români nu le-e venit în minte să răspundă cîntînd: „*Deșteaptă-te Române!*” — căci cîntarea lor ar fi avut cel mai minunat răsunset peste toată țara pe unde trăsesc suflete românești! Dar și dacă n'au cîntat imnul acesta românesc, fapta lor, pășirea lor întregă, e ca un strigăt și un cîntec minunat ce s'aude departe, răsunînd din toate văile, de pe toate stîncile:

„*Deșteaptă-te Române!*”

O nepricepere?

Un negustor român din o comună fruntașă, căruia îi merge bine neguțătoria și chiar acest fapt ar trebui să fie îndemn și pentru alții a rîvni la starea lui bună și a-și crește copii pentru negoț, — ne scrie foarte mirat de nepăsarea poporului nostru cînd e vorbă de îmbrățișarea negoțului.

„Nu mă pot din destul mira, — zice negustorul nostru, — ce poate fi pricină, că Români nostri așa de greu să hotăresc a porni pe calea negoțului, și cei prea puțini cari să aplică, să cam feresc de branșa ferăriei, cînd să știe că asta e una din cele mai bănoase”.

Nu numai dta te miri, cinstite și bine înțelegătorule negustor român, ci alături de dta ne mirăm și noi și ne doare sufletul cînd vedem cît de greu prind oamenii nostri îndemnurile ce le facem tot mereu în privința asta.

Approape nu este număr de foaie în care să nu vezi unul, două, trei ori mai multe publicațiuni de ale negustorilor și măestrilor români și streini, cari caută învățăcei, — și nu prea capătă. Măcar că la un popor ca al nostru, atît de număr, dar cu atît de puțini măestri și negustori, — fiecare anunț pentru învățacel ar trebui să ducă în tot locul și zece imbieminte, nu unu două! Părinții români cu băeți potrivți ar trebui să pîndească după aceste înștiințări și să se arunce asupra lor cu bucurie, căci li-se dă privilegiu a-și crește copii pentru cutare meserie ori negoț. Sau dacă părinții cu copii potrivți nu știu carte și așa nu știu cînd să vestește loc color ori colo, apoi fiecare cetitor de foaie ar trebui el să țină samă.

de aceste publicații și să se gindească, că oare el n'ar avea în sat un băiat potrivit și să cheme pe părinții băiatului, să le spună de ce folos e meseria și negoțul și să-i îndemne a-și da copilul lor la el.

E păcat de Dzeu cîți copii isteți și aprigi ne rămîn nouă perduți ca oameni săraci prin sate, — cînd aceia pe la vîrstă de 15 ani puteau fi îndrumați la o meserie, la un negoț, și ar fi azi o putere a noastră la cutare oraș ori și la sat.

Și nu o pătește așa numai negustorul de ferărie, ci și alți destui, cari caută învățacei printre Români nostri! Nu poți, de pildă, aduce învățacei la meseria de barbier, deși e o meserie cu așa mare căutare; nu poți duce la compactor (legător de cărți), deși e o meserie bănoasă; nu poți căpăta tineri români la chelari (chelneri) prin hotele, deși fac bani frumoși, nu vezi învățacei români la fotografi, deși e o meserie aleasă și bine plătită.

Stăruim de nou asupra acestui lucru, și rugăm pe toți cetitorii noștri, ca ei înșiși să se facă așazicînd agenți în satele lor pentru scormonirea de învățacei pentru locurile ce văd că au trebuință de ei. Să-și pună fiecare cetitor ochii pe cutare și cutare băiat trecut prin școală, pe cei mai isteți, cînd e de 14—15—16 ani să-l facă să meargă la un negoț, la o meserie-ceva, să nu rămînă numai toți la coarnele plugului și luindu-se, cei mai mulți, viața întreagă, de coarne cu sărăcia! Că prin asta îi fericește și pe ei, și ajută și la dezvoltarea firească a neamului, care nu poate sta numai din țărani plugari, ci trebuie să aibă și pătura lui de meserieși, oastea lui de negustori și apoi tabăra de cărturari, învățați, — și numai cînd în toate aceste puncte și trepte e tare, are membri harnici și aleși, — numai atunci e neamul însuși puternic și va fi luat în samă de celelalte neamuri cu cari trăește împreună!

Din „Călnic“ (com. Sibiu).

O frumoasă producție teatrală împreună cu cîntări a aranjat Duminică în 28 Ianuarie corul bisericesc din Călnic, sub conducerea harnicului învățator Sabin Jula. S-au cîntat frumoase doine românești arcaonizate pentru 4 voci bărbetești. Au urmat două piese teatrale: „Drumul de fer“ de V. Alexandri și Nunta Țiganului“ de E. Suciu, cari au fost preluate cu multă iscusință și străduință fiind și alegerea persoanelor potrivită rolurilor, mulțumind pe deplin așteptările publicului, care deși timpul a fost

foarte nepriincios, totuși a venit într'un număr însemnat, atît din comunele vecine cît mai mulți dintre conlocuitorii sași din loc, ceea-ce le servește spre laudă.

Dintre diletanți vrednicesc toată lauda Dna Ana Jula, dsoara Ana Răhovean, dl inv. George Ghișoiu, Ioan Răhovean și Vasilie Bunea, în „Drumul de fer“, iar în piesa „Nunta Țiganului“ Nicolae Bona Vasilie Fleșeriu, Rafila Pătru, și George Bona. Voe bună, veselie și bună înțelegere a fost până dimineața tirziu.

Acest frumec început împreună cu cel din anul trecut sunt de a să mulțăm în mare parte vredniculni dirigente și membrilor corului bisericesc, cari cu drag să pregătesc cu cîte o producție, ca săm de mișcare culturală. Deie Dumnezeu ca și pe viitor să se urmeze aceste frumoase serbări cari nu numai spre binele celor ce arangiază vor fi, ci spre înălțarea sufletească a comunei.

„Un oaspe“.

Din Sirnea (Bran).

— Jalea unei comune. —

Nemiloasa moarte, iarăși a răpit prea de timpuriu din mijlocul poporului brănean, pe unul dintre cei mai de frunte slujitori ai sfîntului altar, parochul Ioan Cențiu din Sirnea, membru zelos și vrednic al tuturor corporațiilor mai de samă din Bran și jur.

Din anul 1885 servea ca preot dezvoltînd aci o muncă încordată, pentru înălțarea morală și pe toate terenele a iubiților săi credincioși și a ajuns a-și vedea comuna ajunsă la o stare înfloritoare. Cine a trecut prin această comună înainte cu 27 de ani și nu a văzut o bisericuță veche și scundă de lemn ai cărei pereți erau proptiți cu proptele de fag? În locul acelei bisericuțe să înalță astăzi o frumoasă și impunătoare casă dumnezeiască, a cărei valoare trece peste 40'000 cor. afară de împodobirea din lăuntru. Un an și mai bine s'a lipsit chiar de salariul său preotesc în folosul edificării bisericești, iar în timpul din urmă s'a plănuț zidirea școlii confesionale în locul celui vechi mici și scunde, a cărei terminare, durere, nu a avut fericea a o vedea, deși toate pregătirile sunt gata. E nădejde însă că cei rămași, cu zel și izbîndă vor duce înainte steagul, ca ucenici credincioși ai răposatului, spre ținta lui frumoasă.

Cu anii înainte bunul părinte începuse a suferi de un morb de stomac care îi curmă firul vieții în 1 Februarie n. Parochul I. Cențiu a fost dărut de bunul Dzeu și cu o familie numărînd: 8 fete și 2 feciori, dintre cari sunt în viață 7 fete și 1 fecior. Căsătorite 5 fete (2 preotese, 2 învățătoare și 1 comersantă) cu menirea moștenită dela bunul lor părinte, de a fi bunii stîlpi ai înfloririi neamului românesc.

Inmormîntarea scumpului răposat s'a îndeplinit Duminică în 4 februar n. prin dl protopop Ioan Hamsea și preoții Ilariu Reit, George Enescu, Iszia Enescu, Ioan Oncioiu, I. Belca și Victor Plotogea. Ridicîndușă sicriul din casa răposatului, a fost dus în sfînta biserică, unde făcîndu-se prohodul, dl protopop a ținut o mișcătoare cuvîntare, care a înduioșat toate inimile celor de față, iar la cetirea condolențelor și cu deosebire la cetirea telegramei de condolare a Excelenței sale I. P. S. Arhiepiscop, Ioan Mețian, lacrimile și suspinele nu mai puteau înceta. La mormînt, în numele preoțimei din Bran, a eforiei școlii centrale și a Institutului „Parsimonia“ etc. și a luat rămas bun prin cuvinte foarte potrivite părintele G. Enescu din Moieciul de jos. Apoi sicriul a fost slobozit în cripta familiară de lângă biserică.

Dormi în pace suflet bun. Luptă bună ai luptat, talantul l'ai înmulțit, credința ai păzit.

Unul de față.

Războiul.

Un ofițer turc întors de pe cîmpul de războiu din Tripolitania povestește lucruri îngrozitoare.

Ci-că ura dintre cele două popoare ce-și stau față în față, a ajuns la sălbătăcime. În alte războaie, dacă o trupă prinde soldați dela dușman, îi ține așa prinși, până la un schimb de prizonieri ori până la sfîrșitul luptei, dar încolo îi hrănește și-i plătește tot așa cum erau la trupa lor. Că și contrarul face așa cu prizonierii dela el.

Intre Turci și Italieni însă, această stare civilizată, a încetat! Azi să te păzească Dzeu de soartea de prizonier! Că nu ești îndată numai fiul morții, ci totodată a celor mai cumplite chinuri.

Și asta ci-că vine de acolo, că Italienii s'au purtat crunt cu niște prizonieri arabi. Le era adecă năez Italienilor, că ce au Arabii să vie, din mari depărtări, în ajutorul Turcilor, și prinzînd odată o trupă de-a lor, s'au purtat cu aceia foarte urît, chinîndu-i și omorîndu-i fără nici o lege.

De atunci ci-că e vai de acel Italian ce cade pe mîna Arabilor ca prizonier! Deși comandantul trupelor turcești le-a oprit a omori pe prizonierii italieni, și le-a făgăduit chiar premii pentru fiecare cap de Italian adus viu înaintea lui, — Arabii nu vreau să știe de așa ceva, ci pe care Italian îl prind viu, apoi ca niște sălbateci să reped la el, mușcîndu-și buzele de dorul răzburării, și așa viu, nelegat la ochi, încep a-l lovi cu sabia în obraz, în ochi, în

pintece, pe unde pot, până cade jos omorît de viu ca un cănel!

*

Luptele însăși între cele două părți războite, merg tot așa ca pîn'aci. Zilele astea gloatele arabe au atacat iară pe Italieni în două puncte ale frontului lor, la Derna și lângă Tabruk. La Derna a fost luptă mare și singeroasă, la care a luat parte întreagă garnizoana (toate trupele) din oraș, — iar sfîrșitul a fost ca atunci cînd unul să apără din întărituri și coperit, și altul atacă din cîmp deschis: Turcii au trebuit să se retragă cu mari perderi și vîrsări de sînge.

Din Ainzara vestește comandantul trupelor italiene, că în 12 Februar au trecut la ei mulțime de dezertori (fugari) turci, cari au cerut să fie primiți ca prizonieri, că nu mai pot suferi stările din tabăra turcească. Erau foarte rău îmbrăcați și flămînziți. Cei din tabăra turcească simțînd lucrul, au urmărit pe fugari până aproape de liniile italiene, voind să-i prindă, dar i-au scăpat.

E chiar ca în războiul dela Plevna, cînd asemenea s'au văzut sute de Turci, zdrobiți și desculți și flămînzi, fugînd la Români și cerînd traiu mai bun la ei. Că să vede că conducătorii turci îi duc la războiu cît de voe, cît de silă, și-apoi n'au cu ce-i ținea cum să cade pe luptători.

— Cheltuelile războiului să urcă îngrozitor. Unele foi din străinătate spuneau, că Italia a cheltuit pîn'acum peste 500 milioane lire (coroane), dar foile italiene spun că nu-i drept, ci numai 150 milioane. Dar și asta e mult! Că de să dădeau la țîrg cu Turcii, puteau cumpăra dela ei acea țară cu a-cești bani, și nu aveau atîta sînge vîrsat, atîta jale în mii de familii și un dușman neîmpăcat mai mult pe lume! Și cît vor avea încă de cheltuit!

Din grăzaviile gerului.

La 3 Februarie jandarmii Horváth István și Szé ág Iancs, dia Paks, au fost cuprinși în cîmpul liber de un viscol. Lui Szé ág viscolul i-a luat pălăria și el a pornit după ea s'o prindă. În vreme ce Szé ág pornise în căutarea pălăriei, pe care i-o smulse vîntul, soțul său a pierit fără urmă.

Pribegînd mai multe oare, ca să dea de urma soțului pierdut, Szé ág a ajuns la casa proprietarului Kovács Sebastyén, care și-a trimis toți servitorii în căutarea celui pierdut: Abia a doua zi dimineața a fost aflat, acoperit de zăpadă. Ambii jandarmi au fost stramportati cu carul în comuna Paks, unde după un masaj (frecare) de o oară și jumătate. Medicul a izbitit să-l aducă pe Horváth la sine. A amuțit însă cu totul, și se crede că va muri.

Episcopie greco-catolică cu limbă unghurească.

Un non ghilț pentru prins suflete
nemaghiare, în parte și românești!

Politica departe socotitoare maghiară, are iarăși bucurie: Guvernul a izbutit a stoarce dela Roma învoiala de a înființa o episcopie greco-catolică cu limba liturgică unghurească, lucru ce pân' aci nu l'a avut!

Iacă scopul blăstămat al acestei apucațuri a politice maghiare:

Fiindcă în țară la noi locuiesc popoarele nemaghiare mesecate cu poporul maghiar, și mai ales mulți Ruteni și-au uitat limba lor și vorbesc unghurește, iar pe aiurea citeva comune românești prea departe căzute printre Unguri, și-au uitat limba, deși spun și acești frați ai noștri din ele că-s Români, — guvernul și-a zis: Să fac eu o episcopie greco-catolică cu limbă unghurească pe sama Rutenilor acestora gr. cat., — și atita a tot stărui la Roma până s'a înveit să le facă pe voe.

Gîndul mișel al guvernului însă e, ca sub aripile aceluia episcop gr. cat. să tragă perind și acele sate românești gr. catolice de prin Sătmăr, Bihor ori Săcuime, pe unde să află Români greco-catolici ce să țin azi de episcopiile românești unite, și să le încorporeze cu totul unei biserici întru toate unghurești!

E o nouă și mare primejdie asta pentru unele părți mărginașe ale bisericii gr.-cat. române! Va avea mult de luptă cu ulii guvernului, care după asta să vor arunca asupra acestor fel de comune, spre a le înghiți!..

Iaca, frate Române, ce primejdie-i aceea, de a fi lipsit de cultura cea în limba mamei tale, lucru la care să tinde prin școlile maghiare de prin comunele noastre, — căci ca mâne îți cere și sufletul, credința, toată ființa ta!

Nu-i mai rabde Dzeu, că cite blăstămății mai iscodesc, ca să ne strice unde suntem slabi!

In loc de pomană jertfă culturală.

Uzdin (Ozora), 11 Febr. 1912.
Dle Redactor,

Subscrisul, ca vechiu abonat la foaia „Libertatea“, văzînd cît de cu temein s'a scris în această foaie în repetite rânduri, că poporul nostru să se deprindă a înlocui cel puțin o parte a obicinuitelor pomeni ce pune după iubii săi răposați, cu altfel de jertfe nobile, făcute tot pentru scop sfînt, — n'am rămas nesimțitor acestor îndemnuri

cumînți, — căci am văzut cîtă înțelepciune e în ele! Că de cite feluri sînt, Doamne, lipsele bietului Român! De tot felul cu o mie de părți mai multe, ca „lipsa“ (?) de a bea vinars, sub cuvînt că e spre „pomana“ cuiva...

Am și eu mortul meu scump, pe iubita mea mamă, răposată acum un an.

La noi în sat e obicei, că la 6 săptămîni și la anul, să se pună de cei ai casei pomană pentru sufletul celui răposat. Obiceiul pornit cu gînd bun, sfînt, izvorît din inimii duioase și drepte, — dar cît de urît e îndeplinit acest gînd sfînt: Ceice pun pomana duc la biserică dăsași cu bucate, colaci, zămîșce (jimble) și ulcioare cu vinars, și după ce s'a slujit parastasu, să pun în ușa sfîntei biserici, și-apoi opreso tot poporul la eșire de dau la tot omul cite-un colăcel și-un păhar de vinars!.. Uf, e așa de greu a-ți spune părerea asupra acestui lucru! Totuși trebuie să spun, că multora cari nu beau vinars, le cade foarte greu duhoarea ce o fac golirile de păharele de vinars în ușa bisericii și răsufările celor beuți... Eu aflu că e lucru tare nepotrivit acesta, cu locul unde să face! E mai curînd un mijloc de stricare a celor vii, decît de pomană pentru cei morți.

De aceea m'am gîndit că totuși e mai luminat lucru cel la care ne îndeamnă foile noastre bune și trimițîndu-mi Dzeu soroc să pun și eu pomană pentru un suflet mie scurap, — m'am abătut dela obiceiul satului meu și vă trimit Dvoastre 10 (zece) coroane, cu rugarea să le trimiteți pentru mine aceluia Fond cultural, la care veți crede că să mai potrivește darul meu, pomana mea pentru sufletul mamei mele.

Ioan Onciu,
abonent al dv. din Ozora-Uzdin.

Am primit cu drag însărcinarea bine înțelegătorului nostru cetitor și am trimis banii la Masa studenților săraci dela gimnazul din Brad, masă care dă prînz de cinste, ca și o pomană sfîntă, la mulți tineri români săraci și silitori la învățătură, ajutîndu prin asta o fi mine-polmine oameni de folos cu stîlniță, bietul nostru neam, și muncitori pentru luminarea și înălțarea lui.

Cu bună samă că mai cuminte „pomana“ e aceasta, decît a vărsa citeva lire de vinars pe gîtul unor oameni, din cari cel mai mulți nici n'au lipsă de pomană, fiind și ei cu stare.

Fratele nostru Ioan Onciu din Ozora (com. Torontalului) pildă bună dă prin asta și altor frați ai sei, de acolo și de pretutîndea.

O, de ar fi numai cît de mult și bine înțeleasă pilda lui cuminte.

Goreșpondență.

Mai pierdem o școală românească?

E vorba de școala gr.-cat. din comuna Petros, care este una din-

tre cele mai mari comune din țara Hațegului, avînd cam o mie de suflete curat românești! Oamenii acestei comuni au dela Dzeu atita pămînt arător, încît tocmai le este destul pentru traiul vieții. Foarte puțini vor fi de aceia, cari să nu aivă baremi un petec de pămînt. Au păduri întinse, pășuni mari, așa încît își pot ținea o mulțime de vite și oi. Numai din negoțul cu vitele cîștigă fiecare proprietar de vite mai multe sute cor. pe an.

Au oamenii aceștia o școală românească zidită de vre-o 18 ani, unde tinerele mlădițe își cîștigă învățătura de lipsă zi de zi. Unii dintre acești oameni înse, precum sunt. Petru Andrei, Iosiv Cornea, Crăciun Gheorghiușesc și alții, umblă cu rugarea scrisă către dl. ministru și îndeamnă pe oamenii slabi de la ger a o subscrie, cerînd dela dl. ministru să le facă școală de stat, că lor — nu le mai trebuie școală românească! Nu ascultă de stăruințele preotului și învățătorului din comună și a altor oameni de bine, care le spun, că dacă ei își vor da școala statului, cu acea își dau limba mamei lor și maica noastră Biserică va plînge pierzîndu-și fica sa.

Cu toatecă au oamenii acestei comune de toate ce an lipsă, ba chiar și pungi pline cu bani, anii dintre ei, precum am amintit, nu mai voiesc a să îngriji de școala lor, care e într'o stare destul de slabă, n'o înzestreaază cu unelte de lipsă, nu mai voiesc a da, pe lîngă ajutorul statului, și pe mai departe salariul învățătorului de 600 cor. mai bucurcs dan bănișorii lor jidănașilor, crîșmarilor pe spirt, care să le întunece mintea și să le strice sănătatea și numele lor de buni Români!

Nu auziți voi fraților, și nu cetiți prin cele foi, de care aveți abonate mulți dintre voi, că ce rușine și ocară au avut aceia, a căror pildă vreți acum să o urmați, lăsîndu și ei școala din mână, cu toate că aceia și-au lăsat-o din sărăcie, în lipsă de mijloace și nu ca voi cărora vi-a dat Dzeu de aveți cele de lipsă!

Întoarceți-vă, săracilor noștri frați ce e să rătăciți, întoarceți-vă până nu-i prea tîrziu, de pe calea greșită și ascultați de bunele povești ale preotului și învățătorului vostru, că aceia nu vă vreau răul. Nu vă dați voi școala pe năni străine, că o să vă pară rău în urmă și va fi tîrziu. Că aveți dela Dzeu putere nu numai a o înzestra cu cele de ce are lipsă, ci aveți putere, de a ridica chiar un palat în locul ei!.. Nu o lăsați dară căderii!

Rușinea și ocară lumii să-i ajungă pe acei netrebniți, cărora nu le trebuie nici biserică nici școală! Voi cei buni nu ascultați de ei, cri umblă cu gurile căscate printre voi îndemnîndu vă a vă da din mână odorul scump, școala, ci alungîndu-i de printre voi ca pe niște trimiși ai pierzării, ridicați-vă cît mai

Ingrabă și biserică, care aveți gînd a o zidi, dar nu lăsați nici școala voastră, care este fica ei! Dzeu să v'ajute!

SIC

Cum să abonează

„Libertatea“

Prețul foii „Libertatea“ cu toate 3 adausele ei (așadar 4 foi), este 10 cor. pe an.

Economilor

o dăm cu următoarele prețuri scăzute:

„Libertatea“ cu „Foaia Interesantă“ împreună, pe an cu 5 cor. — „Tovărășia“ li-să dă pe de-asupra, gratis! Așadar toate trei foile

numai 5 cor. pe an!

Foaia de glume „Bobărnacii“ să trimită numai celor ce o cer și plătesc pentru ea 1 cor. pe an pe de-asupra. Economii cari vreau să le aibă dară toate 4 foile, trimit 6 cor. pe an.

Și mai ieftino

să dan celor cari cer cel puțin 5 rînduri de foi pe-o adresă: Acestora să dan: „Libertatea“ cu „Foaia Interesantă“ și „Tovărășia“, cu numai 4 cor. 40 fil. (adecă 5 rînduri de foi, pentru 5 abonați, cu 22 cor. pe an, sau 11 cor. pe jumătate de an).

Cei ce vreau și foaia de glume „Bobărnacii“, așadar toate 4 foile, cerute tot așa pe o singură adresă, le capătă în loc de 6 cor. cu numai 5 cor. pe an! (Așadar 5 rînduri de foi, pentru 5 abonați, avînd să le capete fiecare pe toate, le plătesc în loc de 30 cor. cu numai 25 cor. pe an, sau 12 cor. 50 fil. pe jumătate de an!)

— „Foi Interesante“ trimitem în adresă fiecăruia atitea cite cere, avînd a ne trimite pentru fiecare cite 1 cor. pe an. (Vezi pe larg în „Foaia Interesantă“ nrul 1 și 2.)

NOUȚĂȚI

Deputatul Dr. Șerban — osîndit. Săptămîna trecută curtea cu jurați din Tirgul Mureșului a ținut judecată asupra dlui deputat al Făgărașului Dr. Nicolae Șerban, pentru că mi-te ar fi „aștitat“ (știți DVoastră ce-i asta) și mai ales că a „vătămănt onoarea“ unor domni dela comitat, prin o vorbă aspră ce a folosit-o contra celor ce au atacat alegerea dsale de deputat al Făgărașului.

Cei cari s'au simțit vătămăți sunt: vicșpanul și încă 3 slujbași la comitat, — cari l-au făcut proces.

Dus naintea juzilor dela Mureș-șorhei, aceștia l'au găsit, cum să nu, vinovat, și tribunalul l'a osîndit la 5 luni temniță ordinară și vre-o 4—5000 cor. pedepse în bani și spese!

Ca în țara „păcii“ cu nemaghiarili!

Epitropia fondului pentru ajutorarea ziaristilor români din Ungaria, intrunindu-se Marți în 6 Februarie n. 1912 la Vineria, sub prezidiul inițiatorului acestui fond, dl Dr. Ioan Mihu, a luat la cunoștință întărirea literelor fundamentale (statutelor) prin ministrul internelor; a luat la cunoștință socotelile acestui fond, arătate de dl Dr. Enea Papiu în numele institutului „Ardeleana” care chivernisește gratuit fondul; a stabilit rindurile provizorii pentru lucrarea epitropiei până la stabilirea unui regulament, iar în scopul creșterii Fondului, a hotărât a trimite cerere comitetului partidului național român și centralei banbelor române, cerându-le sprijinul moral și material, a redacta o chemare către întreaga obște cu trageră de inimă pentru îmbunătățirea sorții ziaristilor români din Ungaria, a porni ținerea de conferențe, sărbări și petreceri în folosul fondului, a ruga redacțiile foilor românești, ca prin notițe statornice puse cel puțin odată pe lună în foaia lor, să țină treaz interesul publicului pentru acest fond și, în urmă întregindu-se, epitropia s'a constituit în modul următor: **Prezident Dr. Valeriu Braniște**, locțiitor de **prezident Dr. Ioan Lupăș**, **secretar Ioan I. Lăpădatu**.

Logodnă. Dl Dr. Iustin Pop, avocat, Dava, și d-ra **Mărioara Orian** din Cizer (Sălăgiu), s'ântați, Sincere arări de noroc!

Celor ce au cerut **Calendare** spre vânzare. Toți cșii au cerut „Calendare Naționale” spre vânzare cu legătura de a le plăti după ce le a vîndut, — să facă bine să trimită banii pentru ele, căci așteptarea după bani a fost numai până la 1 Februarie.

Cei cari au cerut spre vânzare dela 5—12 **Calendare**, la care am plătit noi posta, au a ne trimite de fiecare **Calendar 28 fileri**. Cei cari au cerut mai puțin ca 5 **calendare** (1—4) plătesc fiecare **calendar** cu prețul deplin de 40 fileri. — Cei cari au cerut mai mult de 12 **Calendare**, cărora le-au mers pachet de postă și și-au plătit ei posta la scoaterea pachetului, plătesc fiecare **calendar** cu numai 22 fil. Ce au căpătat mai mult, le rămîne lor pentru cheltuelile de postă și oste-neala cu vânzarea.

Rugăm trimiteți îndată ce ni-să cade pentru ele.

Călugări, omorîți de Turci! Din părțile Turciei vecine cu Serbia, vine oști e fiorosă: în Ghiuriș (comună în Sandșacul turcesc, vecin cu Serbia), Sirbii aveau o mănăstire și în ea mai mulți călugări. În 8 Februar Turcii din jurul mănăstirii au dat năval asupra ei și apucînd pe nenorocii călugări, cari aveau cu ce să apara, i-au tras jos și au început a-i ciopîrti cu săbii și a-i împunge cu baionete până i-au măcelărit de vii până la cel din urmă!

În Novibazar încă au omorît Turcii pe 3 Sirbi.

Firea lor sălbatecă și plină de ură pentru creștini, pe urma căreia atîta au pătimit popoarele creștine pe vremi, — tot mai izbucnește din acești oameni cîte odată în chip îngrozitor!

La fondul ziaristilor.

La fundaținea „Dr. Ioan Mihu” pentru ajutorarea ziaristilor români din Ungaria, fundațiune începută în 1910 cu 25.000 cor, administrată de banca „Ardeleana” din Orăștie, au contribuit până acum următorii Domni:

Ion Tețu, București	K. 100—
Victor Braniște, Brașov	” 25—
Dr. G. Dobrin, Lugoaș	” 50—
G. Baboie, Brașov	” 10—
Bucur Bălcu, Baștenari	” 57—
Em. Drăgan, Inv. Brașov	” 5—
I. Buracu, Brașov	” 6—
Teodor Crușit, Bicz	” 20—
Z Macavei, Inv. Tătărlău	” 8—
I. Pascu coj. C. noul mare	” 2—
C. Novac Almaș (ot. Arad)	” 2—
Adam Roșu, G. oagiu	” 2—
Ioan Andronesi St. G. rom.	K 1—
	K. 288—

Foile române sunt rugate să reproducă această dare de samă.

Lucrătorea de măsur a lui Iosif, la Nazaret. O societate de învățați englezi, cari fac săpături prin locuri cu renume mare din vechime, pentru a afla lucruri ori documente de pe cutari vremuri mari, — face cu mari cheltueli săpături în Nazaret, în satul evreesc unde era locuința lui Iosif, soțul Mariei Maicii Domnului, în casa căruia și-a petrecut și Isus copilăria. Și, precum vestește o foie englezescă, săpătorii englezi au reușit să dea de locul pe care a fost casa și lucrătorea (atelierul) lui Iosif! Asta o cunosc ei pe aceea, că împărăteasa Elena ridicase pe vremuri o biserică pe locul unde a fost casa în care și-a petrecut Isus copilăria. Acea biserică însă a fost cu vremea dărîmată de un mare cutremur de pămînt. Iar evreii din jurul ei nu s'au mai îngrijit de repararea ei și așa prin veacuri s'a nărut de tot! Acum învățații englezi ci-că au descoperit biserica, găsind printre ruine multe lucruri vechi de mare preț, precum obiecte de cari foloseau creștinii cei dintii la slujbele lor în biserică, cîteva sfeșnice și lampe și altele. Și acesta e locul sfînt, pe care a fost casa lui Iosif și lucrătorea lui de măestru măsar, în jurul căruia și-a petrecut Isus copilăria sa sfîntă.

— Să dăruim care cît putem la fondul ziaristilor români din Ungaria. Orice dar este a să trimite la adresa Institutului de credit și economii „Ardeleana” în Orăștie (Szászváros).

Rege greu bolnav, e Regele Daniei, căpătînd o grea aprindere de pămînt. Medicii însă au nădejde că-l trec cu pace peste boală.

Cancelaria centrală

Reuniunii pentru asigurarea vitelor,

care până acum era în Orăștie, a fost strămutată la Hunedoara, pentru a putea fi mai la îndemână directorului Reuniunii, dlul V. C. Osvadă și dsa a o putea conduce cu mai multă ușurință. Rugăm pe toți membri, ca toate scrisorile, toate înștiințările, toate trimiterile de bani, să le adreseze pe viitor la:

„Reuniunea proprietarilor de vite” în **Vajdahunyad**, — căci așa vor ajunge mai repede la rezolvare.

Războiul din văzduh! Iacă cea mai nouă spaimă ce și-o știu face acum oamenii. Un scriitor francez a tipărit zilele astea o poveste neagră a sa: Zice că Parisul în ziua unui războiu cu Germania, ar fi amenințat de cea mai mare primăjdie ce să poate. În ziua cînd vecina împărăție, ar declara războiul, un roiu de 300 mașini de zburat germane s'ar îndrepta, încărcate de dinamită, spre Paris, din Metz și Strassburg și cei din Metz ar sosi asupra Parisului în 2 ore, iar cei din Strassburg în 3 ore, și pîntind pe de-asupra lui, ar arunca ploaie de bombe de dinamită asupra frumosului oraș, în deosebi asupra părților unde să află casarmele cu miliția, și în cîteva clipe zece mii de kilograme de dinamită ar cădea pe Paris, făcînd uriasă pustiiri în el! Și în 2 ciasuri dușmanii potopitori ar fi iarăși napoi în cetățile lor!

Deși totul e un rod al închipuirii, foile franceze scriu și ele care de care mai mult despre primăjdia ce n'er fi peste puțină să ajungă într'o zi frumoasa lor cetate.

Institutul financiar „Luncana” din Marghita (com. Bihor) al cărui bilanț îl publicăm în acest număr al nostru, primește depozite spre fructificare, plătiind 5 și 5 1/2 % interese. Pentru fondurile bisericesti și culturale dă 6%.

Propunerea direcțiunei și a comisiei de supraveghere asupra împărțirii profitului curat de 6764 95, cîștigat în intiiul an de lucrare, este:

5% dividendă și interese după capitalul vărsat . . .	K 4999 —
Fondului de rezervă . . .	” 575 78
Fondului de penziune . . .	” 200 —
Fondului cultural și de binefaceri	” 177 —
Tantieme	” 712 —
Profit transpus pentru anul viitor	” 101 17
	K 6764 95

Sărbători șterse. Episcopii catolici austriaci au ținut sfat, înțelegîndu-se să șteargă cîteva sărbători din cele ce le țin azi catolicii, ca fiind prea multe și din pricina asta zecile de mii de lucrători ai orașelor, nu le pot ținea. Mai bine să fie mai puține și acelea apoi să fie ținute cu cinste.

Ei au trimis înțelegerea lor la

Papa, care a întărit ștergerea alor 6 zile de sărbătoare: Ziua a doua de Crăciun, de Paști și de Rusale, rămînînd ca și aceste sărbători să se prăznuiască numai în o zi (până acum era în două, dar nici decum trei, ca la noi). A mai șters nașterea Mariei, Boboteaza și Intrarea în Biserică.

Rugare. Rog pe tinerii nostri dela sate, să binevoiască a-mi trimite pe o carte postală 2—3 strigături populare din comuna dîșiilor, auzite la joc, sau la ospete. Strigăturile să fie numai de conținut glumeț. Pe cele mai bune le voi tipări în broșură, unde voi indica ținutul, comuna și numele celor ce mi le-au trimis.

Emanuil Suciu,
Inv. în Mîgărei
(Magaré, N. Küküllő m).

„Asociațiunea” la Tincea. Dl Dr. Andrei Ilie, avocat în Tincea, în calitate de delegat al comitetului central al „Asociațiunii” a convocat adunarea constituantă a despărțământului Tincea pe azi, 2/15 Februarie 1912, în locul filialei „Bihoreana” din Tincea. La noul despărțământ vor aparține cercurile administrative: Tincea, Beliu și Salonta-mare. — Numai spor cultural să dea Dzeul!

Jalnică soarte de lucrători. O telegramă din Montreal, spune, că în magazina dela stația Reni, s'a înfîptat o groznică aprindere de dinamită, în vremea cînd lucrătorii din magazină voiau s'o strămute și încearcă în un vagon. Doisprezece inși au fost omorîți pe loc de puternica aprindere, iar mulți alții greu răniți!

— În Amadov (statul California, America) 65 de lucrători au fost înpropați de vii în o baie de carbuni prin prăbușirea unei boltituri asupra lor!

Dr. Kunze, conzilier sanitar din Germania, scrie: „Femeilor cari sufăr de ani de ani de zile de infundare, le-am ordinar de 2 ori pe zi: dimineața și sara cîte 1/4 păhar de apă de apa amară **Francisc Iosif**. Efectul e eminent. Mărește și apetitul, lucru ce e în legătură cu îmbunătățirea stării generale a corpului.” (28) 12—30

Petreceri.

— Corul bisericesc din Băsești a arangeat de lăsatul săcuiu, azi Joi în 2/15 Febr. o petrecere în sala școlii confesionale în favorul corului local.

— Reuniunea română de cîntări și muzică din Oravița-montană a arangeat pe azi Joi la 15 Faur st. n. 1912 (întâmpinarea domnului) în sala otelului „Coroana Ungară” un Concert împreună cu teatru.

— Tinerimea română din Căoova Jerii și jur din prilegul adunării Desp. „Asociațiunii” a arangeat o producțiune teatrală împreună cu concert și joc, pe azi Joi în seara de 15 Febr. n. 1912 în școală cu un program variat. Dl adv. Dr. Gurgiu a ținut o conferință în firul programului. Venitul curat în scopuri de binefacere.

Pentru „Fondul ziaristilor“ au mai dăruit prin administrația „Libertății“: dl Ioan Andronessi din Singeorgiu-român 1 cor; iar dl Inv. Z. Macavei din Tătărlău, avînd de primit ca interese după cota ce iscălise mai mulți frați de acolo pentru proiectata Tovărășie Centrală, 8 cor. le-au dăruit fondului ziaristilor. — Sumele sunt depuse la „Ardeleana“.

Mulțămită. Pentru Biblioteca populară din Nevrincea a dăruit dl George Albulescu, 33 bucăți de cărți, pentru cari pe aceasta cale i-să aduce mulțămită.

— Calendare bloc foarte frumoase, cu chipul regelui Carol I. al României și a reginei-poete Carmen Sylva, se află la „Librăria Națională“ S. Bornemisa, în Orăștie—Szászváros. Prețul unui exemplar e coroane 1.30 franco. Să-l ceară toți, cari vreau să aibă o podoabă de calendar în casă!

Trei monologe, foarte interesante și cu mult haz, a scos de sub tipar „Librăria Națională“ S. Bornemisa de la Orăștie — pe cari le recomandă mai ales tineretului, care vrea să joace teatru. Acestea sunt: „Musca“, „Nasul“ și „Intia scrisoare de dragoste“. Fiecare costă cîte 20 fl. și 2 fl. da una pentru porto. Cine le comandă toate trei, le capătă cu 50 fleri franco.

POȘTA REDACȚIEI.

N. Cșungan l. M. în G. Prețul foilor fiind 5 cor. din banii trimiși am scris 3 cor. la anul trecut și la cel de față s'a ajuns numai 1 cor. Mai trimite 1 cor. ca să fie plătit anul de față.

I. Idorlian în Gal. Ne trimiț cîte 28 fleri de 1 calendar, fiindcă am plătit noi posta.

Pavel B. în Sst. M. Fiindcă ai plătit dta posta, ne plătești Calendarele cu 22 fleri bucata în loc de 28 fl. E tot atît.

Aniadabu. Nu putem folosi nimic.

P. Gh. în S. — Prețul monologelor s'a publicat de atîtea ori și să mai publică, de ce întrebă dar de prețul lor? Trimite banii, și le capeti, fără bani nu să trimit nimănui.

Dsale Nic. Micu în Bran. Dta ai trimis, e drept, apelul acela, dar vîzînd că să face unul și pentru P. R., n'am mai făcut și noi. Ni să părea că prea vrem să concurăm în a cerși dela unii alții sprigin extraordinar. Iți mulțumim de bunăvoința ce ne areți, și foaia îți va merge dară cum ceri.

Filimon Știopan în Măg. Ni-ai trimis cu mandat postal 15 fleri să-ți trimitem 1 Calendar de parete. Unde ai cetit că avem astfel de Calendare și cu a-cest preț? N'am primit banii. Trimite-ți unde ai cetit că să află acela calendar.

Patr. Cov. în Bor. ș. Statute te rugăm cere dela Reuniunea de cîntări din Lugoj (dirigent dl Vidu) sau dela oarecare altă Reuniune de prin Bănat, unde sînt multe.

I. N. Man. în Sim. E drept că ai trimis bani și pentru 1 Almanah, (4 26) dar pe cupon n'ai cerut și Almanahul, și așa banii să scrisese toți la foi, neputînd noi ști că ce mai voești. Așa-ți dacă nu să scrie limpede dorințe trimițătorului. Acum și-am trimis durlul Almanah.

P. Vlaic. în Ș. P. „Lira Sionului“ nu să mai află de aceea nu-ți s'a prut trimite. Acum și-am trimis în locul ei Numele de Gane vol. I.

Depozit de vin.

Subscrisul mi-am arangeat un magazin de vînzare de vin în Orăștie, strada Morii, (din jos de postă). — Vînzare dela 50 litri în sus! — Vin nou și vechiu! — Prețuri moderate.

(430) 7-10 **Iosef Schönhard.**

Convocare.

On. membrii ai „Reuniunii de înmormîntare din Șoimuș“ se convoacă la adunarea gen. ord. care se va ținea la 25 Februarie st. n. a. c. la 1 oră p. m. în localul școlii. conf. din loc.

Program:

1. Raportul direcțiunii.
2. Aprobarea rațiunii anului 1911 și darea absolutului.
3. Alegerea alor 2 membrii suplenți
4. Pertractarea obiectelor intrate.
5. Eventuale propuneri.

Din ședința direcțiunii ținută în Șoimuș (Sajosolyos) la 28 Ianuarie 1912.

Basiliu Baciu.
pres. reuniunii.

Concurs

la postul de conducător al prăvăliei „Insoțirii de consum și valorizare în Năsăud“.

Petenții au să dovedească:

1. Purtare morală neexceptionabilă.
2. Capabilitate și praxă comercială, alt încontabilitate, cît și în conducerea negoțului.
3. Cunoștința în vorbire și scriere a limbei, române și magiare. — Vor fi preferiți cei cari posed și limba germană.

Conducătorului i se asigură deocamdată salar lunar de 160 cor. — Ise pune în prospect îmbunătățirea salarului, eventual și anumite procente din venitul brut ori curat; aceasta însă numai în proporție cu prosperarea prăvăliei și cu serviciul prestat.

Dela conducător să cere să depună ca cauție 2000—3000 cor. în bani gața ori în hirtii de valoare.

Terminul de concurs să statorască pe 25 Februarie a. c.

Reflecții sunt recercați a să adresa la subșriul.

Năsăud la 6 Februarie 1912.

Teodor Simion

profesor gimnazial notarul direcțiunii „Insoțirii de consum și valorizare în Năsăud“.

(463) 1--5

Convocare.

Onorații membrii ai „Reuniunii de înmormîntare din Vinerea (Felkenyér) — prin aceasta sunt poștiți a lua parte la a

IX-a adunare generală,

ce să va ținea la 10/23 Februarie a. c. 1912, în biserica gr.-ort. din loc. (465) 1-1

Vinerea (Felkenyér) la 27 Ianuarie v. 1912.

Teodor Herlea, Porfiriu F. Nicoară, dir. secretariu.

Doi învățăcei

primesc în prăvălia mea de fier și mărfuri micste. Să cere să aibă și ceva școală mai bună și din familie bună.

Doritorii să se adreseze la firma:

Const. Ch. Bolog,
Câmpeni (Topánfalva). (466) 1-2

„AGRICOLA“, bancă populară, societ. pe acții în Szászsebes.

Convocare.

Domnii acționari ai „AGRICOLEI“ bancă populară, societ. pe acții în Sebeșul-săsesc—Szászsebes, să convoacă la a III-a adunare generală ordinară, care să va ținea la 27 Februarie n. a. c., la orele 2 p. m., în localul institutului, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Raportul direcțiunii, bilanțul anual și raportul comitetului de supraveghiere pe anul de gestiune 1911.
3. Stabilirea bilanțului, distribuirea profitului și votarea absolutului.
4. Stabilirea prețului marcelor de prezență pentru anul 1912.
5. Alegerea a doi membri în direcțiune.
6. Propuneri intrate conform statutelor.

Domnii acționari, cari doresc a lua parte la adunare în persoană sau prin plenipotențiași sunt poștiți a și depune acțiile și documentele de plenipotențiere cel mult până în 26 Februarie a. c., la 4 ore d. a. sau la cassa institutului nostru sau la institutul de credit și economii „ALBINA“ în Sibiu—Nagyszeben.

Sebeșul-săsesc—Szászsebes, în 25 Ianuarie 1911.

Direcțiunea.

Active. CONTUL BILANȚ Pasive.
Pe anul III. de gestiune dela 1 Ian. 1910, până la 31 Decembre 1911.

Numărare de cassă	12.263.93	Capital social	150.000—
Ciro-Co. la banca austr.-ung. 500 —		Fond de rezervă	18.000—
Cambii	883.822 —	Fond. special de rezera	490—
Imprumuturi hipotecare 239 556.20		Fondul de penziune	770—
Obligațiuni cu caventi	24.225 —	Fondul de binefacere	840.31
Cont-Curent	86.952.38	Depuneri	802.485.65
Casele societății K ^{90.700} / ₇₂₀ —	89 980—	Reescont	334.378—
Efecte	18.608.78	Creditori	10.290.10
Mobilier K ^{1.017} / ₁₁₇ —	900—	Dividendă neridicată	707.29
Debitori	2.533.52	Interese anticipate	17.300—
		Profit curat	23.080.46
	1,358.341.81		1,358.341.81

Spese. Contul Profit și Perdere Venite.

Interese:		Interese:	
la reescont	22.063.80	la Escont	72.981.26
la depuneri	36.508.26	la Hipotecă	17.566.67
Salare	8.399 —	la Obligațiuni cu cav.	3.091.88
Spese	1.830.88	la Cont curent	4.919.04
Chirie	1.200.—	Diverse venite	216.06
Dare:		dela Realități	4.875.38
a) 10% dare la inter. după depun.	3.650.83		
b) dare, aruncuri și div. contribuții 4.140.99 K	7.791.82		
Mărci de prezență	1.305.—		
Posto postal	437.19		
Abscrieri	1.034.—		
Profit curat	23.080.46		
	103.650.41		103.650.41

Sebeșul-săsesc—Szászsebes, 31 Decembrie 1911.

S. MEDEAN m. p., dir.-executiv. **G. TĂTAR** m. p., contabil.

DIRECȚIUNEA:

Dr. A. Moga m. p. președinte **I. Florian** m. p. **S. Roșu** m. p.
I. Ursu m. p. **I. Henegar** m. p. **P. Opincar** m. p.
N. Cărpinișan m. p. **I. A. Bena** m. p. **T. Morariu** m. p.
G. Fărcașiu m. p. **P. Androne** m. p. **S. Ispas** m. p.

Revăzut și aflat în regulă și în consonanță cu registrele institutului.

Sebeșul-săsesc—Szászsebes, 28 Ianuarie 1912.

Comitetul de supraveghiere:

I. Vătășan m. p., președinte **A. Tătar** m. p. **T. Ursu** m. p.
I. Stanca m. p. **T. Vulcu** m. p. **Ion Androne** m. p.

Viță altoită în verde cu rădăcină, de vînzare.

Va atragem atențiunea, fraților Români, asupra viței în verde, cu rădăcină, fiind constat de cei mai învățați vieri că sunt mai trainice și mai bune. Și acestea să pot căpăta numai la Societatea noastră română, care să lucră sub îngrijirea noastră proprie. — Prețul este 1000 cucăți clasa I la 170 cor.; viță altoită în verde, cl. II. cu rădăcină, 1000 buc. cu 80 cor.; viță altoită în verde, fără rădăcină, 1000 buc. cu 70 cor.

— La cerere trimitem catalog de soiuri, gratis. Cei ce fac comande mai mari, capătă rabat înseamnă.

Teodor Pârvu și soții
proprietari de viță de vînt altoită în verde și în uscat.
Ternova, Nr. 10 (com. Arad).

„LUNCANA“, institut de credit și economii în Marghita (Bihor).

Pasive.	Contul Bilanț.	Active.
Cassa în numărare 5656'45	Capital societar 150000'—	
Cassa de păstrare postală 15'85 K 5672'30	Fond de rezervă 924'22	
Escompte 105889'—	Depozite spre fructificare 119268'01	
Cambii au acop. hipotecară 253810'— K 359699'—	Reescompte 167071'—	
Lombard 39243'—	Interese transitoare 6950'91	
Efecte 13602'40	Creditori 1046'33	
Mobilier, după amortizare 1449'—	Profit curat 6764'95	
Spese de fondare după amort. 3200'—		
Accionari 26546'—		
Interese transitoare 1809'85		
Debitori 759'87		
	452025'42	452025'42

Eșite.	Contul Perdere & Profit.	Venite.
Interese la depozite spre fructificare 2720'04	Interese Escompte 10700'89	
Inter. la reescompt 14147'17	Interese Cambii hip. 19438'19	
Int. la capit. societar 456'07	Interese Lombard 1841'67 K 31980'75	
5% int. fond. de rez. 44'01 K 17367'29	Venitul Efectelor proprii 386'48	
Contribuții 1117'66	Provizțiuni și alte venit. 4825'38	
Chirie 1610'43		
Amortizări 966'15		
Spese de cancelarie 2896'39		
Salare și bani de cuartir 6469'74		
Profit curat 6764'95		
	37192'61	37192'61

Marghita, la 31 Decembrie 1911.

Dr. STOICA m. p., direct-exec. RUSSU m. p. contabil.

DIRECȚIUNEA:

Vasile L. Tămaș m. p., Mochlu Vancea m. p. Dr. Dionisie Stoica m. p.
 Ioan Șaltău m. p. Gavril Lazar m. p. Coriolan Manu m. p.
 George Băican m. p. Gavril Chereji m. p.

Cenzurat și aflat în ordine, conf. §. 195 al legii comerciale.

Marghita, la 20 Ianuarie 1912.

COMISIA DE SUPRAVEGHIERE:

Dr. Nicolae Șerban de Voila m. p. Laurențiu Nemeș m. p.
 George Navrea m. p. Victor Pop m. p. Iosif Lissai m. p.,
revisor expert al „Solidarității“.

„INSOȚIEREA DE CREDIT“ în Daneș (Dános) cottul Nagy-Küküllő.

Activa.	Bilanț cu 31 Dec. 1911.	Pasiva.
Cassa în numărare 1874'90	Capital de cvote 2625'—	
Imprumuturi 70992'07	Fond de rezervă 366'91	
Cumpănă 1374'42	Depuneri spre fructificare 51672'66	
Spese de fondare 349'76	Cont curent 19548'—	
10% amortizare 34'96 K 314'80	Diverși 100'39	
Mobilier 380'—	Interese anticipate 365'25	
10% amortizare 40'— K 340'—	Profit curat 848'50	
Realități 310'—		
Efecte 210'—		
Arindă de pământ 61'10		
Timbre 49'42		
	75526'71	75526'71

Debit.	Perdere și Profit.	Credit.
Interese de Cont-Curent 1896'64	Interese de Imprumuturi 4975'28	
Interese de depuneri 1644'14	Provizțiuni 381'51	
Contribuțiune:	Venit dela cumpănă 168'94	
directă 110'75		
10% pentru int. de depuneri 164'41 K 275'16		
Spese de administrare 413'34		
Porto 39'23		
Amortizări 74'96		
Remunerațiuni 333'76		
Profit curat 848'50		
	5525'73	5525'73

Daneș, la 31 Decembrie 1911.

Emanuil Florea m. p., cassar. Pompiliu E. Constantin m. p., contabil.

DIRECȚIUNEA:

Zaharie Medrea m. p., președinte. Ioan Tilicea m. p., vicepreședinte.
 Zacharie Cristea m. p. Ioan Tilicea m. p. Ioan Cristea m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere examinând conturile prezente le-am aflat în regulă și consonanță cu registrele.

Daneș, la 12 Febr. 1912.

Ioan Bendorfean m. p., președinte. Ioan Tilicea 37 m. p. vicepreșed.
 Erofiteiu Cristea m. p. Ioan Langa m. p. Ioan Hudea 63 m. p.
Vasile Constantin m. p. Petru Dop m. p.

Tauri de vîndut.

La „Domeniul românesc din Bobâlna“ a cărui proprietar e Dr. Aurel Vlad, să află de vânzare mai mulți tauri tineri apți pentru prăsilă, foarte frumoși și bine dezvoltati, de soiul Bern roși întunecați, cu capul alb și pintenoși.

Doritorii de ai cumpăra să se adreseze la:

„Admin. Domeniului din Bobâlna“
 (464) (Bâbolna u. p. Szászváros). 1—5

Doi învățăcei

În prăvălia de ferărie a subscrisului să primesc imediat 2 băieți cu ceva cunoștință din limba maghiară sau germană în etate de 13—15 ani, ca ucenici.

Cu stimă:

Ioan D. Bârsan,
comerciant în Seliște.

(457) 1—3

Caut companist.

Să caută în companist român necăsătorit la o prăvălie de manufactură din Bănat. Să cere un capital de 4—5000 de coroane.

Oferte sunt a sa trimite la administrația foii. (461) 1—3

Conducător de cancelarie.

În cancelaria notarială din Mătesd (com. Alsófehér) află imediat aplicare un tinăr diplomat, sau cu praxa de conduce cancelaria.

Salar: pentru necăsătorit 40 cor. lunar și proviziunea întreagă, iar pentru căsătorit 80 cor. lunar și după diligență venit private.

Ioan Cismaș,
not. cerc.

(466) 1—2

Mi-s'a pierdut o vacă

roșie tărcată, de 2 ani, cu un corn inferat, — s'a pierdut din 27 Ianuarie n., și n'am mai dat de urma ei.

Cei ce ar fi aflat despre ră-tăcirea ei, să ne dea de știre, pe lângă cinste bună.

Ioan Rentea,

(0)1—2 econom în Romos (p. Szászváros).

(460) Caut loc de mașinist 1—2

unde aş putea lucra ca mașinist la mașină cu benzin sau cu oleiu brut sau la o moară cu benzin sau cu oleiu. Mă pricep foarte bine. Cine are trebuință să-mi ceară adresa la Administrația foii. Vorbesc românește, puțin și ungurește.

Anunț de licitațiune.

Duminecă în 25 Februarie n. a. c., să dă prin licitațiune minuendă în întreprindere facere a 200.000 de cărămidă pentru biserica din Șugag.

Licitațiunea să va ținea la 2 ore d. a., în școala confesională din loc.

Condițiunile de licitare și lucrare să pot ceti în fiecare zi dela 8—11 ore la oficiul parochial.

Reflectanții nu au dreptul de a pretinde diurne sau alte spese de călătorie.

Fără carte de lucru nime nu să poate admite la licitațiune. (458) 1—1

Șugag, în 29 Ianuarie n. 1912.

George Perian, paroch gr.-or. Nicolae Bogdan,
epitrop I.

Casă de vânzare.

Casa No 48 de pe drumul țării, (vis-a-vis de biserica gr.-or. română), potrivită pentru măestru sau econom, avînd aci 3 locuințe, șură, șopru, 2 curți, etc., — e de vânzare din mână liberă.

Informații a să ceti la proprietarul

Ioan I. Lăzăroui,
comerciant în Orăștie.

3—3

VINURI

vechi și noi — de vîndut!

Adresați-Vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria, (Világos), PETRU BENEA, căci Vă trimite numai *vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.*

Vinuri vechi: Vin alb 68 fil., Rízling 70 fil., Roșu 92 fileri.

Vinuri din anul 1910:

Rízling 58 fil., Rízling și Ruge amestecat 54 fil., Siller 56 fil. Carbenet 100 fileri.

Vin nou din 1911 — 48 fileri.

Rachie de trevere (comină) K 1'60
 Rachie de comină, specialit. „2—
 Rachie de drojii 2 cor. 20 fileri.
 Prețurile sunt semănate după litru, în fileri. Vinurile și rachie să expunează sub îngrijirea proprie, dela 50 litri în sus, cu rambursă. Vase împrumutez pe timp de 2 luni. Pentru calitatea vinului garantez.

PETRU BENEA,
proprietar de vii.

(257) Világos, (Arad m.) 1—

LA „TIPOGRAFIA NOUĂ“

a foii „LIBERTATEA“, să primește un învățăcel! Să știe ceti și scrie bine. Vrîsta 14—15 ani.

„CRIȘANA“, institut de credit și economii, societate pe acții în Brad.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „CRIȘANA“ sunt invitați prin aceasta la

a IV-a adunare generală ordinară

care să va ținea în Brad *Duminecă în 25 Februarie st. n. la 2 ore d. a.* în localul institutului cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Constatarea numărului acționarilor și al acțiunilor pe cari le reprezintă.
 2. Denumirea alor 2 notari și doi scrutători.
 3. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere despre gestiunea anului 1911 și stabilirea bilanțului.
 4. Propunerea direcțiunii și decideră asupra împărțirii venitului curat.
 5. Darea absoluturii pentru direcțiune și comitetul de supraveghiere pe anul de gestiune expirat.
 6. Propunerea direcțiunii pentru ucrșrea capitalului societar.
 7. Propunerea direcțiunii pentru modificarea § lui 6 din statute.
 8. Fixarea prețului marcelor de prezență pro 1912 pentru membrii direcțiunii și a speselor de călătorie pentru membrii comitetului de supraveghiere.
 9. Alegerea alor 4 membrii în direcțiune pe un period de 3 ani.
 10. Alegerea alor 6 membrii în comitetul de supraveghiere pe un period de 3 ani.
- Să atrage atențiunea domnilor acționari asupra următoarelor dispozițiuni din statute:

§. 21. al. 2. „Femeile să reprezintă prin plenipotență, minorii prin tutorii, curanzii prin curatorii lor, societățile, corporațiunile și instituturile prin reprezentanții lor legali, chiar dacă aceștia din urmă nu ar fi acționari“. §. 22. „Numai acei acționari au drept de vot, cari sunt trecuți ca proprietari de

acții în cărțile societății cu cel puțin 6 luni înainte de adunare și cari își depun cu 24 ore înainte de aceasta pellingă revers, acțiunile lor, eventual și dovzele de plenipotență, la cassa societății, eventual la locurile destinate de direcțiune. — Avizul despre depunerea acțiunilor la locurile destinate are să sosească cu 24 ore înainte de țimera adunării.

În legătură cu cele cuprinse în §-ul din urmă notificăm, că pentru depunerea resp. primirea acțiunilor și extradarea documentelor despre depuneri s'au designat resp. au fost rugate instituturile: „Agricola“ (Hunedoara), „Albina“ (Sibiu) și filiala Lugoj, „Ardeleana“ (Orăștie), „Cassa de păstrare“ (Săliște), „Decebal“ (Deva), „Ustredua bank“ (Praga) și filiala Viena, „Vlădeasa“ (B.-Huedin), „Zărândeana“ (Băița), „Zlăgnea“ (Zlagna) și filialele institutului din Hălmeagiu și Gurahonț.

Brad, la 2 Februarie 1912 st n.

Direcțiunea.

Onorată adunare generală!

În anul expirat am ținut mai multe ședințe și scontări, controlând astfel administrarea averii institutului. Bilanțul încheiat cu 31 Decembrie 1911, care arată un profit curat de Cor. 60.025'86 fl., l-am controlat și aflându-l corect vi l recomandăm spre primire. Cu privire la împărțirea profitului curat ne alăturăm la propunerea Direcțiunii. Totodată ne alăturăm și la propunerea direcțiunii privitoare la înmulțirea Capitalului societar. În fine Vă rugăm să binevoiți a da, atât Direcțiunii, cât și Comitetului de supraveghiere absoluturii pentru anul expirat.

Brad, la 2 Februarie 1912.

Comitetul de supraveghiere:

Georgiu Părău m. p.,
președinte.	I. Perian m. p.,
notar.
Dominic Rațiu m. p.	Nicolau Popp m. p.
Savu Stanila m. p.	Andron Bogdan m. p.

Activa.

Contul Bilanț cu 31 Decembrie 1911.

Pasiva.

Cassa	23918 30
Bon în Giro-Conto și la alte bănci	27782 22
Cambii	937121 01
Cambii cu acop. hip.	651978 — K 1589099 01
Obligațiuni asig. cu hipot.	592672 30
Obligațiuni cu caventați*	360247 18
Lombard	3940 —
Efecte	40350 50
Imobiliu	109000 —
Mobilier	7224 15
Avansuri	1000 —
Proteste	50 12
<i>*) O parte din ele sunt intabulate.</i>	2755283 78

Capital societar	200000 —
Fond de rezervă general*	150483 02
Fond de rezervă special	10692 20 K 161175 22
Fond de penziuni	28427 01
Depozite spre fructificare	150865 64
Reescompt	740164 —
Diverși creditoru	12258 61
Dividende neridicate	132 —
Interese transitoare anticip.	45035 44
Profit net	60025 86

*) Cu dotația din a. acesta va fi K 161.200 60.

2755283 78

Cheltueli.

Contul Perdere și Profit cu 31 Dec. 1911.

Venite.

Interese de depuneri	70702 39
» de reescompt	35388 23
» după fondul de penz.	1242 24
Salare	20030 —
Bani de cuartir	3275 —
Marce de prezență	3490 —
Diverse spese	9517 31
Contribuțiune directă	14702 18
Dare după depuneri	7070 31
Chirie	600 —
Amortizare din mobilier	802 35
Diferința de curs la efecte	184 42
Profit net	60025 86
	227030 29

Interese dela cambii	75666 56
Interese dela cambii cu acop. hip.	46294 51
Interese dela obligațiuni asig. cu hip.	45083 61
Interese dela obligațiuni cu caventați	36796 96
Interese de Cont curent	227 57
Venite dela efecte	1779 26
Chirii și arinzi	6960 69
Provizioni	14221 13

227030 29

Brad, 31 Decembrie 1911.

COMȘA m. p., director-executiv.

p. pa. GHIȘA m. p., contabil.

DIRECȚIUNEA:

Vasile Damian m. p., președinte.	Cornel Lazar m. p., vicepreședinte.	Gr. Teodor Pap m. p.
Ion German m. p.	Aron Roman m. p.	Nicolae Bedea m. p.
Dr. Nicolae Robu m. p.	Petru Rimbaș m. p.	Romul Coșoiu m. p.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Supscrisa comisiune de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat exacte.

Brad, 2 Februarie 1912.

George Părău m. p., președinte.	I. Perian m. p.	Savu Stănilă m. p.	Andron Bogdan m. p.
	Nicolae Popp m. p.	Dominic Rațiu m. p.	

Iosif Lissai m. p.
revizor expert la „Solidaritatea“.

Un tinăr

din familie bună absolvent 3 sau 4 clase gimnaziale sau reale află loc de practicant la firma:

Ioan Comșa & fiu, Săliște (Szelestye, Szeben m). (438) 2-3

3 jugăre arător

În hotarul Orăștiei, aproape de oraș (îngă grebla de lemn) e de vîndut din mână liberă! Adresa o dă Administrația foii.

(441) 3-3

Caut cafenea!

Caut spre închiriere o cafenea, sau un restaurant cu drept de circimărit, situat în loc favorabil, și cu învîrtire bună. Cei-ce au un astfel de local de închiriat să se adreseze direct la subsemnatul, arătînd totodată și condițiuni de închiriere.

(453) 2-3 Andrei Valerius
com. de bucate în Rapoltul mare.
(Nagyrapolt, Hunyad m).

Unul sau doi tineri

absolvenți de 1-2 gimnaziale sau reale să primesc ca practicanți sub condiții favorabile la

Stan Stefla
în Săliște.
(Szelestye, Szeben m).

Cassa de păstrare în Mercurea societate pe acții.

Primește la filiala sa din Alba-Iulia depuneri spre fructificare pînă la 5000 cor. cu 5% dela a sumă în sus cu 5 1/2%! Depunerile să capitalizează de două ori la an. Darea de camete o plătește institutul.

Acoardă împrumuturi pe întabulare cu 7%, pe chizeși cu 8%.

Mijlocește asigurări de viață și foc la banca generală de asigurare română din Sibiu.

Localul filialei e în strada Vințului Nr. 1 (Alvinczi utca 1 szám) în casa dlui Popbu Rozor, vamaș, îngă firma Misselbacher.

(434) 4-5 Direcțiunea.

De închiriat ori și de vîndut

crîsmă și prăvălie

în Orăștie, la loc bun, cu trecere bună. — Informații mai de-aproape să dau la (443) Administrația foii. 2-3

Are totdeauna gata de vînzare mai multe milioane! — Cereți catalog, care vi-să trimite gratis,